

Priporočila za pripravo na tekmovanje v 4. in 5. razredu s primeri dejavnosti

Skupen naslov tekmovanja: NEVIDNI SVETOVI

Izbrano delo: Nataša Konc Lorenzutti: Kakšno drevo zraste iz mačka

Zgodbe iz zbirke, Nataše Konc Lorenzutti, Kakšno drevo zraste iz mačka omogočajo ukvarjanje z naslovom letošnjega tekmovanja – **iskanje skritega, nevidnega, celo skrivnostnega**. Enajst zgodb tako obravnava aktualne teme otroškega sveta, kot so: izogibanje domači nalogi in iskanje smisla tega početja, otrokov pogled na obravnavane vsebine v šoli in državi, smisel in namen učenja, razlaganje poguma staršev, delitev dela v družini, različnost družinskih članov in položaj posameznika v družini, izzivi sodobnega šolskega vsakdana.

Dr. Saksida je v skupnih izhodiščih za letošnje tekmovanje zapisal naslednje:

*“Nevidni svetovi se lahko skrivajo tudi v vsakodnevnih pripetljajih, utrinkih iz stvarnega sveta, ne le v fantaziji, pravljicah ali pustolovščinah. Je lahko tudi navaden dan pustolovščina sam po sebi? Osrednja sporočilna vrednost knjige, ki je zbirka realističnih kratkih zgodb, je pripovedovanje skozi različne perspektive: zgodbice pripovedujejo drugošolka Mojca, tretješolec Janez in sedmošolec Tomaž, prikazani so **drobni nespোরazumi in dogodivščine v družinskem vsakdanjiku**. Pisateljica kot mojstrica humorja in **privzemanja otroške perspektive** vsako še tako vsakdanjo situacijo spremeni v svojevrstno, skorajda norčavo »atrakcijo« – pa naj gre za nepripravljenost delati domačo nalogo, čiščenje stranišča, odraščanje mačka ali kosa, ustanavljanje fantovske »poskusne države«, voščilo za materinski dan, rojstvo novega družinskega člana, težave z ušmi ... Nič skrivnostnega, pravljичnega, strašljivega, zato pa veliko smešnega in zabavnega ob podobah, ki jih skriva in razkriva skrivajo življenje v skupnosti. **Nevidnost različnosti pogledov je ob tem delu ključna** – zato zbirka ponuja oblilo možnosti za zanimiv, poglobljen in kritičen pogovor o prebranem / .../«*

Tako zgodbe omogočajo osredotočanje na cilje učnega načrta za slovenščino (2018), še posebej tiste, ki se nanašajo na književne osebe, književno dogajanje in književni prostor. Skozi bralne dogodke ob umetnostnem besedilu bodo učenci skušali:

SPREJEMANJE BESEDILA IN INTERPRETACIJA:	TVORJENJE BESEDIL IN POUSTVARJANJE:
<ul style="list-style-type: none">• razumeti značaj in ravnanje književne osebe, ki doživlja take dogodivščine, kot bi si jih želeli doživljati sami, ter se vživljajo v osebo, ki jim je podobna vsaj v eni konkretni lastnosti;	<ul style="list-style-type: none">• pisati realistične zgodbe, v katerih veljajo zakonitosti realnega sveta in je dogajanje povezano v trden vzročno-posledični sistem;
<ul style="list-style-type: none">• ubesediti svojo domišljjsko predstavo književnih oseb (po avtoričinem opisu, po neposrednih/posrednih signalih iz besedila, po svojih (medbesedilnih) izkušnjah, po svoji domišljiji);	<ul style="list-style-type: none">• pisati realistične pripovedi s tematiko iz vsakdanjega življenja;
<ul style="list-style-type: none">• prepoznati motive za ravnanje književnih oseb (povedo, zakaj je kdo kaj storil); svoje mnenje utemeljujejo z zgledi iz besedila;	<ul style="list-style-type: none">• poustvariti besedilo s povezovanjem in razmislekom o ključnih motivih in temah iz besedila.
<ul style="list-style-type: none">• opazovati vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi/fabuli);	
<ul style="list-style-type: none">• prepoznati značilnosti realistične kratke pripovedne proze in povzeti njene značilnosti.	

Strokovna priprava učitelja na branje besedila

Če želimo, da bo branje izbranih pripovedi omogočilo polno doživetje, dovolimo učencem in učenkam – bralcem in bralkam, da se ob branju in pogovoru o prebranem smeji, navdušuje, izražajo začudenje, razočaranje, nejevoljo, strinjanje. Kot učitelji in učiteljice se temeljito pripravimo na poglobljen pogovor o besedilu, bralni dogodek pa naj bo »vaja« v branju, razčlenjevanju in izražanju mnenja o prebranem (Saksida, 2016).

Razmislek o vsem tem nam bo pomagal, da učence in učenke peljemo skozi diskusijo, interpretacijo in poustvarjanje do razumevanja in osebnega odziva.

Strokovna priprava učitelja/učiteljice Na kaj naj bom pozoren(a) pri lastnem branju knjige Kakšno drevo zraste iz mačka?	
Katere teme ponuja izbrano besedilo?	<ul style="list-style-type: none">- Moja odgovornost – različni pogledi- Delitev dela- Družinske vrednote- Odnosi med družinskimi člani- Odnos do šole, učenje in smisel le-tega- Identiteta
Katere prvine za razvijanje bralne sposobnosti bomo z učenci in učenkami opazovali? V katere bom usmeril(a) pozornost?	<ul style="list-style-type: none">- Književne osebe (<i>Kako vidi svet vsak od treh pripovedovalcev?</i>)- Elementi realistične zgodbe (poudarek na predstavitvi zgodbe, določen kontekst in čas, prisotna realnost)- Humor v besedilu
Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila v učenčevem življenju	<ul style="list-style-type: none">- Povezovanje lastnih izkušenj (z nalogami, delitvijo dela, odnosi v družini, učenjem)- Biti odgovoren- Biti del družine <p>Nekaj priložnosti za aktualizacijo je nakazanih tudi v skupnih izhodiščih (Saksida, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none">- Kakšen imam odnos do šolskih in družinskih obveznosti?- Katere vrednote povezujejo družino? (Sobivanje, skrb za naravo, dokazovanje posebne identitete vsakega ...)

Tako bomo lažje ugotovili, kaj so učenci/učenke med branjem spregledali, kaj je pritegnilo njihovo pozornost. Didaktični pristopi in strategije dela v pripravi na tekmovanje naj bodo usmerjene tudi v merila za vrednotenje, in sicer:

- razumevanje,
- osebni odziv in njegova prepričljivost,
- zgradba besedila,
- jezikovna pravilnost in čitljivost.

Predlogi dejavnosti za izvedbo priprave na tekmovanje ob delu Kakšno drevo zraste iz mačka

O strategijah pred, med in po branju

V kolikor smo najprej organizirali skupno branje besedila, pozovemo učence/učenke k individualnemu branju. Vsekakor bo enkratno branje premalo (še posebej ne skupno branje), zato omogočimo učencem/učenkam, da doživijo pristen stik z besedilom in da ga doživijo v polnosti. V 4. in 5. razredu so učenci in učenke zmožni samostojnega poglobljenega branja, še posebej tisti, ki na literarnem področju zmorejo več (ti so najverjetneje tudi vključeni v tekmovanje).

KATERE DEJAVNOSTI IZVAJATI Z UČENCI/UČENKAMI ...	
... PRED BRANJEM v frontalnem ali skupinskem pogovoru, s tvorjenjem besedila (pisnim ali ustnim)	<ul style="list-style-type: none">• Povezava z že prebranim delom iste avtorice ali drugih avtorjev.• Vprašanja za aktivacijo pričakovanj (Kako bi opisal(a) svojo družino? Kdo sestavlja tvojo družino in kakšno vlogo ima? kateri dogodki iz tvoje družine so te nasmejali?).• Razlaganje naslova, naslovov posameznih pripovedi (Kaj se bo dogajalo v knjigi? Kaj ti sporoča naslov Kakšno drevo zraste iz mačka?).• Napovedovanje zgodbe ob ilustraciji ali naslovnici ali spremni besedil na zadnji strani knjige (Katere asociacije dobiš ob Tigiju? Kaj pričakuješ?).• Motivacijske naloge (humor, rime, besedne igre, asociacije ...).
... MED BRANJEM POSAMEZNE ZGODBE	<ul style="list-style-type: none">• Zaznavanje in razumevanje književnih oseb (Kako bi opisal(a) Janeza? Kako bi opisal(a) Tomaža? Kako bi opisal(a) Mojco? Katere so njihove lastnosti, posebnosti? Kako gledajo na šolsko delo vsak posebej? Kako v Tomaževi, Janezovi in Mojčini družini ravna mama in kako oče? Katera pravila veljajo v njihovi družini?).• Razumevanje kraja in časa dogajanja.• Razumevanje teme (Kaj dela družino v zgodbah posebno?).• Razumevanje strukture oz. forme besedila – značilna zgradba izbrane zgodbe (uvod, jedro, zaključek), humorni elementi.
... PO PREBRANEM BESEDILU	<ul style="list-style-type: none">• Organiziramo skupinske pogovore ali okrogle mize ali čajanko o prebranem besedilu (pogovor lahko vodi kateri izmed učencev/učenk ali pa učenci vnaprej pripravljajo vprašanja, o katerih bomo kasneje razpravljali).

- **Učitelj/učiteljica vodi pogovor**, v katerem učencem pomaga poglobiti doživetja prebranega, dopolniti recepcijo besedila oz. prepoznati spregledane besedilne signale. Vprašanja, ki jih lahko uporabi, so:
 - *Ali ti je bilo v knjigi kaj še posebej všeč? Kaj je pritegnilo tvojo pozornost, Katera zgodba ti je najbolj všeč?*
 - *Ali je bilo v knjigi kaj, kar ti ni bilo všeč? Si med branjem izpustil kakšen del? Ali te je v knjigi kaj presenetilo? Si našel kaj, česar nisi opazil še v nobeni knjigi?*
 - *Si že prebral kakšno podobno knjigo? Si v tej knjigi opazil(a) kaj posebnega v načinu, kako je uporabljen jezik? Kaj te je nasmejalo? Kaj bi o knjigi povedal(a) sošolcem(kam)?*
 - *Ali se posamezne zgodbe dogajajo v časovnem zaporedju?*
 - *Kako si iz posamezne zgodbe ugotovil(a), kateri od treh otrok jo pripoveduje?*
 - *Katere književne osebe so se najpogosteje pojavljale v zgodbah? Ali te katera književna oseba spominja na koga, ki ga poznaš? Ali te katera književna oseba spominja na katero od književnih oseb iz drugih književnih del? ...*
- **Delo z ilustracijami v knjigi** (avtorice Ane Zavadlav)
 - *Kaj bi ob ilustraciji posamezne zgodbe povedal(a)/pripovedoval(a)?*
 - *Kako bi ilustracije nadgradil(a)?*
 - *Katera ilustracije se ti zdi najbolj zanimiva? Zakaj?*
 - *Kako se v ilustracijah vidi humor?*

Med branjem in interpretacijo prebranega lahko sledimo prepoznavanju besedilnih signalov, ki jih lahko podpremo z aktualnimi domišljjsko čutnimi predstavami iz okolja vsakega otroka posebej. Vsebina knjige bo zagotovo spodbudila vrsto avtentičnih pripovedi. Sledijo ideje za pogovor o prebranem po poglavjih knjige v obliki kartic, ki jih učitelj/učiteljica lahko uporabi pri razvijanju pogovora z učenci/učenkami.

DELO JE LAHKO VESELO

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, *Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023*

»Imam dva brata: Janeza in Tomaža.«

- Kdo pripoveduje prvo dogodivščino v knjigi?
- Kdo so še člani družine, ki jo bomo spoznali v knjigi?
- Kako bi na kratko opisal(a) svojo družino?

Tema pogovora:

Družine so različne, moj 'položaj' v naši družini

KAKŠNO DREVO ZRASTE IZ MAČKA

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, *Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023*

»Zdi se mi, da so učitelji obsedeni s hišnimi ljubljenci. Večkrat na leto, pri raznih predmetih, se pogovarjamo o tem.«

- Ali je tako tudi pri tebi v šoli?
- Imaš tudi ti kakšnega pravega ali namišljenega hišnega ljubljence?

Tema pogovora/dejavnosti:

Besede, ki jih v šoli »ne uporabljamo«: pucanje (čiščenje), ajlavju (rad te imam), the best (najbolje) ... Slovar besed

POMOŽNA PTIČJA STARŠA

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, *Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023*

»Saj ga bomo rešili, kajne, da ga bomo,« sta moledovala.«

- Koga je bilo potrebno rešiti? Kdo vse je pri tem sodeloval (ne pozabiti tudi ptičjih staršev)?

Tema pogovora/dejavnosti:

- Hišni ljubljenci: živali, rastline
- 'Stoji učilna zidana' (najdite pesem in premislite, če ima kaj skupnega z vsebino zgodbe)
- Kaj bi pisalo v tvojem naravovarstvenem dnevniku, če bi ga imel/a. Najbrž bi v teh časih zanj potrebovala zelo veliko listov.

POSKUSNA DRŽAVA

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, *Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023*

»Kadar moja starša gledata dnevnik na televiziji, se mi prav smilita.«

- Kakšne oddaje lahko gledamo na TV?
- Ali bi bilo prav, da se televizija uporablja samo za zabavo?
- Je vse, kar povedo na TV tudi res?

Tema pogovora/dejavnosti:

- Kaj so povedali na včerajšnjih poročilih (lahko tudi na Infodromu – otroških poročilih RTVSLO)?
- Igramo se državo: predsednica – državni zbor – vlada (ministri).

KAM PELJE POT ČEZ POLJE

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, *Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023*

»Tole bom povedal: ne učim se zaradi sebe!«

- Zakaj se je smiselno učiti in za kakšen namen? Kako je to opisano v knjigi in kako učenje in šolo doživljaš ti?

Tema pogovora:

- Kaj je dobro znati?
- Katero knjigo si že večkrat prebral(a)?

VABILO NA SILO

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

»Saj vem, da je danes materinski dan. In tudi moja mama ve, da ji bo vsak otrok nekaj prinesel.«

- Kaj so tipična fantovska darila in kaj dekliška darila? Zakaj?

Tema pogovora:

- Darila, čestitke

S KROMPIRJEM NIMAMO KROMPIRJA

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

»Spoznal sem, da nimamo ravno krompirja s pridelavo krompirja.«

- Kaj to pomeni?
- Kdo je očetu pomagal pri delu? Kaj vse sta počela?

Tema pogovora:

- Zakaj »krompirjeve počitnice«?

RAD BI, PA NE MOREM

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

»Kaj bom to v življenju rabil(a)?«

- Kdo to v knjigi sprašuje in zakaj?
- Ali pomivanje posede res pomaga?

Tema pogovora:

- Opiši sebe, ko si slabe volje
- Obrnjena zgodba (S kom bi ti zamenjal(a) vlogo in z veseljem napisal(a) podobno domačo nalogo?)

POKVARJENA PLOŠČA

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

»Kar naprej vpijejo ajlavju in kismi. No, kdo bo to razložil Janezu?«

- Kako so v različnih časih poslušali glasbo?
- Je boljša domača ali tuja glasba?

Tema pogovora:

- Moja muzika
- Kaj je to plošča? Povprašaj starše ali stare starše o njej? Kaj pravijo? Kaj je na plošči »nevidnega«?

BITI STAREJŠI BRAT

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

»Ni kar tako, biti starejši brat,« bom rekel Benjaminu.

- Kdo je Benjamin?
- Je bolje biti 'starejši' ali 'mlajši' v družini?

Tema pogovora:

O dojenčkih

KAKO ŽIVIJO UŠI

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

»Mravlje imajo mravljišča, zajci brloge, uši pa glave!«

- Kako odpravimo uši? Poišči odlomek v knjigi.
- Zakaj oče ni imel uši?

Tema pogovora:

- Kaj je to mrčes in kako z njim ravnati ekološko?

Priprava na tvorbo besedila in primeri nalog za pripravo na tvorbo besedila

Po poglobljenem branju in pogovoru z vrednotenjem in aktualizacijo lahko učenci in učenke v pripravi na tekmovanje urijo tudi tvorjenje oz. pisanje besedila, v katerem bodo pridobljene bralne izkušnje opisali, utemeljevali, primerjali z avtorjevim pogledom. Preden se učenci/učenke takih nalog v obliki spisov lotijo, se z njimi pogovorimo tudi o kriterijih, ki jim bomo sledili. Kriteriji naj bodo:

- **razumevanje** (npr.: učenec/učenka opiše, predstavi izbrane osebe, izpelje preprost sklep);
- **osebni odziv in njegova prepričljivost** (npr.: učenec/učenka vključuje svoje predstave, poveže osebe/dogajanje s svojim svetom, komentira, se opredeljuje); zgradba besedila (npr.: uvod, jedro, zaključek);
- **jezikovna pravilnost** (vključena čitljivost).

Med dejavnostmi, ki jih načrtujemo in izvajamo pri delu s književnim besedilom, je tudi načrtovanje tvorjenja besedila, ki ga bralec ali bralka načrtuje, tvori in vrednoti kot svoj odziv na prebrano. Učitelj/učiteljica jih pri tem usmerja v to, da namenijo čas načrtovanju pisanja, ubesediljanju in revidiranju oz. popravljanju. Učence in učenke tako podpremo pri:

a) NAČRTU PISANJA	Učenec/učenka: <ul style="list-style-type: none">- izdelava NAČRTA tvorjenja besedila, ki vključuje zbiranje idej, iskanje teme, postavljanje zgradbe;- priprava OSNUTEK, ki je že ubesediljanje, saj učenec misli pretvarja v pisni jezik. Temu sledi bogatenje osnutka ob vprašanjih (kaj lahko povem bolj nazorno, katere besede lahko še uporabim, sledi dopolnjevanje (pogledam načrt in dopolnim, v kolikor sem se od njega odmaknil);- popravi NAČRT (revidiranje), s tem ko pregleda zapis, ga popravi in nato uredi zapisa v končno obliko.
b) TVORJENJU BESEDILA IN UBESEDILJANJU	Učenec/učenka: <ul style="list-style-type: none">- sledi načrtu in tvori besedilo.

c) SAMOSTOJNEM ISKANJU NAPAK IN POPRAVLJANJU	Učenec/učenka: - se ob tvorjenjem besedilu sprašuje: Ali sem sledil načrtu? Je besedilo smiselno urejeno? Sem upošteval pravopisna pravila?, Sem pisal čitljivo?; - besedilo popravi.
---	---

Ne pozabimo učencem in učenkam pomagati načrtovati tudi tega, da vsaj v enem delu besedila vključijo svoje mnenje, svoje izkušnje, svoje dogodivščine (OSEBNI ODZIV). Proces tvorjenja besedila lahko urimo ob nalogah, ki izhajajo iz besedila Kakšno drevo raste iz mačka. Nekaj navodil je navedenih spodaj, v obliki spisa pa lahko učenci tvorijo tudi odzive v dejavnostih, ki smo jih kot kartice predstavili zgoraj.

V spodnji prilogi je nabor dejavnosti v obliki **DNEVNIKA**. Dnevnik naj ne bo le prepuščen učencu za domače delo. Namen dnevnika je priprava na poglobljeno branje in pogovor o razumevanje besedila, pa tudi vodnik pri vaji v tvorjenju besedila.

MOJ DNEVNIK PRIPRAV NA TEKMOVANJE IZ ZNANJA SLOVENŠČINA ZA

CANKARJEVO PRIZNANJE 2023/2024

KAKŠNO DREVO ZRASTE IZ MAČKA

Nataša Konc Lorenzutti

TRALALA ...
HOPSASA ...
HAHAHA ...

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, ...

Ime in priimek: _____

Razred: _____

Mentor/ica: _____

Datum tekmovanja: 3. 4. 2024

Kaj pričakujem? Kaj si želim?

OSEBNA IZKAZNICA KNJIGE

AVTORICA:

ILUSTRATORKA:

ZALOŽBA:

LETO IZDAJE:

Vir: <https://drustvo-dsp.si/pisatelji/natasa-konc-lorenzutti/> (foto: Pavšič Zavadlav)

O AVTORICI: Nataša Konc Lorenzutti je slovenska pisateljica, pesnica, igralka in učiteljica. Rojena je bila leta 1970 (53 let). Živi pri Novi Gorici. Piše za otroke in odrasle. Njena dela so bila pogosto nagrajena, saj je avtorica mojstrica humorja in zna tudi najbolj dolgočasne stvari spremeniti v atrakcijo in dogodivščino. Knjiga Kakšno drevo zraste iz mačka je bilo nominirano za desetnico 2014.

VRSTA BESEDILA: Zbirka enajstih resničnih, humornih, kratkih družinskih zgodb skozi oči treh otrok (dveh bratov in ene sestre).

Preberi knjigo in napiši vprašanja, ki bi jih rad(a) postavil(a) pisateljici Nataši Konc Lorenzutti.

RAZMIŠLJANJA O VSEBINI: IŠČEMO VIDNO IN NEVIDNO

Naslov zgodbe, glavna tema, pripovedovalec	Besede, ki navdušijo, nasmejijo, razrešijo problem ...	Meni/moji družini podobno ali različno ...
1. Delo je lahko veselo Tema: Pripovedovalec:		
2. Kakšno drevo zraste iz mačka Tema: Pripovedovalec:		
3. Pomožna ptičja starša Tema: Pripovedovalec:		
4. Poskusna država Tema: Pripovedovalec:		
5. Kam pelje pot čez polje Tema: Pripovedovalec:		
6. Voščilo na silo Tema: Pripovedovalec:		

7. S krompirjem nimamo krompirja Tema: Pripovedovalec:		
8. Rad bi, pa ne morem Tema: Pripovedovalec:		
9. Pokvarjena plošča Tema: Pripovedovalec:		
10. Biti starejši brat Tema: Pripovedovalec:		
11. Kako živijo uši Tema: Pripovedovalec:		

Prebral(a) si vse zgodbe iz knjige.

- Katera te je najbolj navdušila?
- Katero zgodbo si prebral(a) večkrat?
- Katero zgodbo bi priporočil(a) v branje svojim staršem?, Katero bratu, sestri?, Katero pa učitelju/učiteljici?, Zakaj ravno to?
- Po kateri zgodbi bi lahko posneli film?, Zakaj?, Kdo bi bil glavni igralec/igralka?, S čim bi pritegnili gledalce?

Nariši strip tvoje najljubše zbirke iz knjige.

Strip:

BOGATIM BESEDIŠČE IN POVEM DRUGAČE

V knjigi Kakšno drevo zraste iz mačka je veliko besed, ki imajo skrivnosten pomen. Pomenijo lahko nekaj drugega, kot je razumeti na prvi pogled. Preglej spodnje besede in jih razloži s svojimi besedami. Primerjaj svoj zapis s sošolčevim ali sošolkinim.

IMETI KROMPIR = _____

DEBELO GLEDATI = _____

NAKRACATI = _____

ZALIVATI Z LJUBEZNIJO = _____

POCUKRANO = _____

SOLITI PAMET = _____

DOBRODELNOST = _____

DRNJOHATI = _____

BIKSATI = _____

SKISAN = _____

ZADIRČEN = _____

UBRISAN FRIS = _____

OKUS PO ŽAGANJU = _____

NAGNUSNA ZALEGA = _____

Izberi dve do tri zgornje besede. Pripoveduj/zapiši povedi/kratko zgodbo, v kateri boš lahko uporabil(a) te besede.

KNJIŽEVNE OSEBE
KAJ JIH DELA POSEBNE?

Primerjaj Janeza, Mojco in Tomaža.

Označi osebe po pomembnosti zate: 1 – najpomembnejša, 2 – pomembna, 3 – manj pomembna

Ime osebe, portret	Lastnosti osebe	Odnos do šolskih obveznosti	Odnos do domačih obveznosti

Kako bi opisal(a) Mojčino, Janezovo in Tomaževo mamo in očeta?, Kako bi ocenil(a) njuno ravnanje, zakaj tako meniš?

Kaj pa ti najbolj ceniš pri svojih starših?

KAKO NAS NAGOVORIJO ILUSTRACIJE ANE ZAVADLAV?

Katero dogajanje prikazuje ilustracija?, Kakšno razpoloženje izraža?, Kakšne so lahko posledice?, Se je tudi tebi že zgodilo kaj podobnega?, Opiši v povedih in pazi na pravilnost zapisa.

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

Vir: Nataša Konc Lorenzutti, Ana Zavadlav, Kakšno drevo zraste iz Mačka, Založba Miš, 2023

KAJ PRINAŠA PONOVO BRANJE KNJIGE?

RAZMIŠLJAMO OB BESEDILU.

Spodaj je 11 kartic z nalogami, ob katerih lahko razmišljaš o prebrani knjigi.

- Izberi eno kartico in zapiši svoje razmišljanje.
- Izberi še eno in svoje razmišljanje podeli s sošolcem ali sošolko.
- Izberi še tretjo in povabi k razmišljanju še vsaj dva sošolca. Razmišlajte skupaj.

<p>Janezu se je pisanje domače naloge zdelo neumno opravilo. Je mama ravnala prav? Pojasni. Kako bi povezali prebrano zgodbo s pregovorom: KONEC DOBER, VSE DOBRO? Poskušaj še ti opisati svojo dogodivščino, ko nisi želel(a) napisati domače naloge.</p>	<p>So učitelji res obsedeni s hišnimi ljubljenci? Ga imaš tudi ti? Zagotovo lahko poveš kaj zanimivega o njem. Opiši/nariši drevo, ki bi zrastle iz mačka ali iz tvojega hišnega ljubljence, če bi želel(a) bralca/poslušalca nasmejati ali strašiti ali celo raznežiti.</p>	<p>Skrb za živali v ljudeh vzbuja sočutje. Je tudi pri tebi tako? Kaj vse je prinesla rešena ptica v življenje družinskih članov? Katerega dogodka se spomniš, če bi pisal(a) v svoj dnevnik naslov: STARŠI IMAJO VEDNO PRAV. Ali pa: TAKŠNI SO MAJHNI OTROCI - VEDNO DELAJO PO SVOJE?</p>
<p>Kakšna so Janezova pravila predsednikovanja? Napiši seznam pravil, ki jih je v njegovi državi treba upoštevati. Kakšna bi bila tvoja pravila in ukrepi, če bi za en teden postal(a) minister/ministrica za okolje in prostor, finance, šolstvo, zdravstvo ...?</p>	<p>Zagotovo si že večkrat razmišljal(a), zakaj in čemu se učimo? Kam nas pelje pot čez polje učenosti? Kdo ali kaj v tebi vzbudi nemir in radovednost? Sestavi besedilo, s katerim nas boš prepričal(a), da je učenje smiselno – ali pa, da ni. Veš, kdo je Vinetu in zakaj je pomembno priti do Volčje Drage?</p>	<p>V čem se kažeta Janezova samosvojost, ustvarjalnost in ljubeznivost? Kako se kažeta mamina in Janezova povezanost in naklonjenost? Kako ti občutiš materinski dan ali druge praznike povezane s tvojo družino?</p>
<p>V Janezovi družini so gojili krompir, skrbeli za rože in odnose. Kako jim je to uspelo? Kaj pomeni, da so imeli krompir? Se ti zdi, da imaš ti krompir v življenju? Opiši.</p>	<p>Kako bi to zgodbo povezal(a) s pregovorom: KAR JE TREBA, NI TEŽKO in z mislijo: DOMIŠLIJA IN IGRA STA NAJPOMEMBNEJŠI IGRAČI V ŽIVLJENJU OTROKA? Kakšna se ti zdita starša? Primerjaj ju med seboj (podobnosti, razlike, kako vzgajata otroke, kaj želita) in tudi s svojimi starši.</p>	<p>Si že videl(a) gramofon? Ali veš, kako igla drsi po pokvarjeni plošči? Je beseda ajlavju obrabljena kot pokvarjena plošča ali je še vedno zelo pomembna? Kako pa pri vas izkazuje naklonjenost in ljubezen? Poznaš še kakšno podobno besedo, ki jo uporabljamo in ni slovenska?</p>

MNENJE O KNJIGI

KNJIGO BI OCENIL(A) Z OCENO _____, SAJ

NOVE NALOGE

»TRALALA, HOPSASA, HAAAAHA«

Vzemi list papirja, svinčnik, čarovnijo misli in se predaj pisanju s svojimi izkušnjami. Če ti na začetku ne bo všeč, ga preprosto zmečkaš in začneš znova. Igraj se z lepim besedami in bodi ponosen nase in na svoje delo!

MOJA ZGODBA

Izberi dogodek iz vaše družine in ga opiši v zgodbi. Vključi zanimive, skrivnostne izjave, dogodke, osebe in morda kak dober recept za uspeh reševanja težav. V besedilu predstavi osebe, ki jih boš opisoval(a). Poskušaj posnemati pisateljičin način pisanja.

Naslov moje zgodbe:

KAKŠEN PROBLEM IMAM?	KATERI DOGODKE BOM PREDSTAVIL?
KATERE ZANIMIVE OSEBE, BESEDE, DOGODKE BOM VKLJUČIL?	
V ZGODBO BOM VKLJUČIL:	

POGOVOR Z MAMO

Zapiši besedilo, v katerem boš opravil(a) pogovor z mamo Tomaža, Janeza in Mojce. Ti postavlja vprašanja o vseh treh otrocih in njihovem vedenju, odgovornosti, šolskem in domačem delu. Mama naj na tvoja vprašanja odgovarja.

JAZ: _____

MAMA: _____

JAZ: _____

MAMA: _____

JAZ: _____

MAMA: _____

JAZ: _____

MAMA: _____

JAZ: _____

MAMA: _____

JAZ: _____

MAMA: _____

Razmisli še: Kako bi bilo, če bi odgovarjal oče? Koga bi še lahko vključili v pogovor, da bi postal bolj zanimiv, napet ...?

PIŠEM BESEDILO - TVORIM SPIS

Izdelaj **načrt** in napiši **besedilo v 3 odstavkih**, v katerem boš predstavil(a), vsakega od treh otrok iz družine. Opiši lastnosti vsakega od njih, opiši njihova ravnanja, njihove najbolj humorne izjave in dogodivščine. Napiši, v čem so Tomaž, Janez ali Mojca podobni tebi ali tvojim bratom ali sestram. Opiši vsaj en dogodek, v katerem si ravnal(a) podobno ali drugače kot eden od otrok v knjigi. Spisu daj tudi čim bolj **izviren naslov**. **Piši čitljivo in brez napak**.

 NAČRT ZA PISANJE		
 NASLOV: _____		
V ZAČETEK BOM VKLUČIL:	V SREDINO BESEDILA BOM VKLUČIL:	ZAKLJUČIL BOM Z:
IME _____		RAZRED: _____

Preberi besedilo še enkrat.

Pri pregledovanju besedila si pomagaj s spodnjimi vprašanji:

- Ali sem sledil(a) načrtu?
- Je besedilo smiselno urejeno?
- Sem upošteval(a) pravopisna pravila?
- Sem pisal(a) čitljivo?

NAČRT ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Sedaj si že pravi poznavalec oz. prava poznavalka knjige Kakšno drevo zraste iz mačka. Pomagaj si z zapisi v svojem dnevniku in se preizkusi še v zadnji nalogi – sestavi besedila. Pomagaj si s spodnjim načrtom.

NASLOV: _____

◆ **Pomisli na to**, da bo naslov izviren, poseben, zanimiv, vezan na družino, na humor, reševanje težav.

UVOD

◆ **Naveži se** na naslov, avtorja in prebrano knjigo (ustrezni, pomembni podatki), omeni rdečo nit pisanja - družino.

◆ **Opiši** družino, ki si jo spoznal(a) v zgodbi in predstavi vse tri otroke (njihove lastnosti, odnos do domačega in šolskega dela, kako živijo in zakaj so posebni).

GLAVNI DEL- JEDRO

◆ **Opiši** pomembne stvari iz knjige, ki odgovarjajo na to, kar si si zamislil(a) v uvodu in naslovu.

◆ **Nadaljuj** z dogodivščinami iz njihovega življenja. O vsaki zgodbi kaj povej. Omeni njihove zanimive in šaljive izjave in posebne rešitve.

◆ **Potem izberi eno ali dve dogodivščini** iz svoje družine, ki je morda zelo podobna z njihovo in jo primerjaj.

◆ **Kako si pri vas delite delo**, kako reagirate, kdo je bolj popustljiv, kdo trmast, kdo nagajiv in zakaj. **Vedno pojasni, zakaj.**

◆ **Povej**, kako se je dogajalo, kako se je končalo, vpleti humor (če se le spomniš česa šaljivega).

ZAKLJUČEK

◆ **Poudari bistvo**, dodaj svoj odziv, mnenje o vsem, kar si pisal, zaključni modro.

◆ **Poudari pomen družine**: zakaj so pomembni starši in imajo vedno prav, kaj želijo svojim otrokom in zakaj otroci radi delajo po svoje, raziskujejo, so radovedni ...

Kako je prav reagirati, kadar pride do težav, problemov?

Starši so vedno vzgled svojim otrokom.

In ne pozabi: pri sestavi besedila si uspešen, ko:

- izbereš vsebini ustrezen naslov,
- tvoriš besedilo razdeljeno na odstavke (uvod, glavni del, zaključek – zamakneš za 1 cm),
- pišeš ravno prav dolge povedi, ki so smiselne in bogate,

- uporabiš različne besede, pri tem razmisliš, katere besede lahko uporabiš večkrat in katerih ne ponavljaš pogosto (npr. potem, nato, kmalu, zatem, kasneje ...),
- pravilno uporabiš velike začetnice (na začetku povedi, imena oseb, krajev, ustanov),
- pravilno uporabiš vejice (pred ki, ko, ker, da, če, saj, zato, ampak, in sicer; vendar tudi, ko se poved začne s temi besedami),
- uporabiš ustrezna končna ločila (pika, klicaj, vprašaj).

Uživaj v branju in razmišljanju ter v pogovorih o knjigi z drugimi.

Viri za mentorje:

- Haramija, D. (2000). *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. Videm pri Ptujju: GIZ GTP.
- Haramija, Dragica, 2005: Pregled sodobne slovenske mladinske proze. *Jezik in slovstvo* 50/l. 27–36.
- Konc Lorenzutti, N. (2012). *Kakšno drevo zraste iz drevesa*. Dob pri Domžalah: Miš.
- Kordigel Aberšek, M. (2008). *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Novak, N. (2021). Priporočila za branje besedila – Tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje 2021/2021. Dostopno na: https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/09/3_Priporocila_CT_2.VIO_4r_5r_2021_2022.pdf
- Saksida, I. (2008). Književni pouk v drugem triletju devetletne osnovne šole. V: *Poti in razpotja didaktike književnosti*. Mengeš: Izolit. 43–84.
- Saksida, I. (2023). Skupna izhodišča in glavni poudarki priprave na tekmovanje. Dostopno na: <https://www.zrss.si/tekmovanja/slovenscina-cankarjevo/>

Priporočila pripravili: Nina Novak, Mojca Pažon Čonžek, Polona Legvart, Nina Malajner, Lidija Mlinarič, Andreja Perkovič, Barbara Meglič